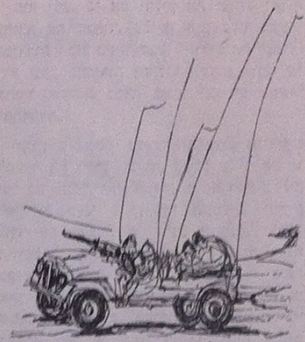

מפקד אל מפקדים

היום — הנעתם לאחת מאבני הציון בדרככם, המצביעה על סיום תקופה. שני מסים על השרוול, הגם ערות לכך, שאכן עמרתם תקופת אמון קשה ומפרכת. שהיתה לכם למור ההתנודך לעשייתכם לחיילים ולחומים, ולחיותכם למפקדים.

בתקופה זו היתה מוטלת המשימה על היחידה להפוך אתכם מחיילים טירונים ללוח"מים מעולים כפרטים ובשלב מאוחר יותר למפקדים. חייבים היינו לחתור ללא לאות

נדרשים אתם להכיר את חיילכם על מעלך תיכם ומגבלותיהם. כדי שתדעו לכוונם, לטפחם ואף להבין לרוחם כמיטב יכולתם. למדו לשטח בחיילכם את הערכים שביקשנו להנהיל בכם. יושר אישי ואמון הדדי, דבקות במשימה, אמונה ביכולת ביצוע מה שבקרת במשימת אפשרי, עזרה הדדית ללא תנאי, מישמת האכרה פנימית, שלמות נפשית — דהחף והרצון להיות בקו הראשון ולבצע את הקשה ביותר. עליכם להיות דוגמה לחיילכם בכל, ובכל עת. עליכם להוכיח לחיילכם שתונכם בוגרים וחדורי הכרה, מאמנים בכל מה שתנכם דורשים מהם. הדגישו את הצורך במשמעת, והיו אתם הראשונים המקיימים אותה הלכה למעשה ובכל עת. הוסיפו כל הזמן לכשרתם המבצעי. עולכם אל תפסיקו מלהתחיל לרמת ביצוע טובה יותר. היו תמיד ברמת כוונות גבוהה והיו ערים שאף חיילכם ילכו בעקבותיכם.

זכרו — חובותיו של מפקד רבות ומכובדות.

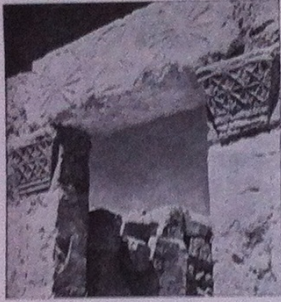

הרשומים בעמוד זה — חייקה

ובעקשנות להשגת השגים. עלינו היה לשטח בכס ידע רב, וספיגת אותו מטען נפשי היוצרת דחף ורצון להיות הראשון בכל. נדרשתם לביצוע מושלם יותר בכל השטחים וללא ויתורים על הפרטים הקטנים ביותר. לא קלה היתה הדרך. עקשנותכם, רצונכם וההכרה שהוזהרת בכס — היא שהפיתח בכס את הרוח לרגל על כל מכשול, ואפילו אם נדרשתם להגיע לגבול היכולת הפיזית והנפשית. כל שביל שכבשתם ברגליכם, כל הר שאל סגרתו סתספת, וכל ערוץ אותו שטפתם — הם ערים להישגים ולהתמזגותם עם השטח וגוף הארץ. זכרו שתונכם חלק בלתי נפרד מיחידה בעלת עבר וסורת מפוראים וכי על נכס זה יש לשמור מכל משמר. על מסורת זו יש להחזק חייבכם, לסעוד בהם את גאונות היחידה. זכרו שיש להדגיש זאת בצורה מובגרת ובלי יחירות יתר.

הר הנגב

מאת יוסף שלם

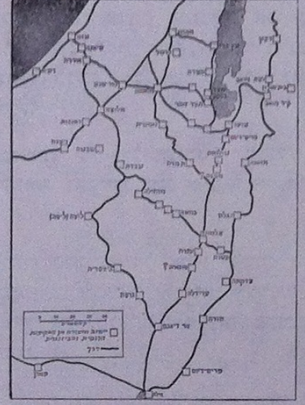
שער עתיק בכניסה לשבטה

ההתישבות היהודית

מאז החלו היהודים במפעלי ההתישבות בארץ, חלמו גם על ישוב הנגב. בשנת 1943 הוקמו בנגב שלוש נקודות הימחות ראשונות: בית'אשל, רביבים וגבולות. בכל אחד מישוברים אלה ישבו כארבעים צעירים. לאחר ארבע שנים, במוצאי יום כיפור תש"ו, עלו 11 נקודות בבת'אחת לאיזור, כדי לקבוע עובדה קיימת, מאחר שהאנגלים אסרו כאן התישבות יהודית.

בדצמבר 1948 שוחרר הנגב במבצע "חורב". בקרבות נעזרו חיילי צה"ל בתנ"י. המצרים ביצעו היטב את הדרך היחידה לעוג'ה אל חפיר המוקפת שטחי חול רבים. מאחר שבטוחים היו שאין כל דרך אחרת אליה. אלא שהשיירות היש"ר ראלים למדו תנ"ך וידעו היסטוריה. בתנ"ך מסופר על "דרך שור" שיצאה מבאר'שבע ועברה בחולות עד עוג'ה אל חפיר ומשם דרך סיני למצרים. זוהי גם נקראת "דרך האתרים", בה ניסו הישראלים היוצאים ממצרים להיכנס לארץ. דרך זו שימשה גם את השיירות בימי הרומאים. במשך הזמן נחכסטה בחול. משעלה צה"ל על עוג'ה, נזכרו יחידה'ספח בין המפקדים בדרך העתיקה ובלילה הכשירה חיל ההנדסה את הדרך המכוסה חול המצרים, שציפו להתקפה ממערב — וכו' להפתעה מצפון... וברחו מיד.

עם קום המדינה שב הנגב לתחיה — נסללו כבישים רבים, באר'שבע היתה לעיר גדולה שבה יותר מחמישים אלף נפש. נוסדו כפר ירחם, שדה בוקר, דימר נה. מצפה'רמון. הוקמו מחצבי המכתשים ומפעלי ים'המלח. איזור זה הכיר גם את הצנחנים — מכאן עברו כהתקפתם על הצבחה ובנת'ה, וכאן חלפו היחידות שיצאו לחצות את מדבר סיני כדי להתחבר עם הכוחות שצנחו במישור. ארץ רחבה היא, ארץ נדונה וי מלאה. רבות נכחו לה עוד.

מצודות ודרכים בתקופה הרומית

עכשיו הארכיאולוגים. במשך הזמן נתקברו ליהודים — המלך הורדוס היה ממוצא נבטי ובנו, הורדוס אנטיפס, נשא לאשה בתו של מלך נבטי. 36 שנה לאחר חורבן בית המקדש — בשנת 106 לספירה, נכבש גם איזור זה על ידי הרומאים שהמשיכו במפעלי הפי' תחת הנבטיים. הנגב שימש לרומאים איזור מגן נגד שבטי המדבר שניסו להתנפל על מושבותיהם והם ביצרתו היטב. הקימו לאורכו ולרחבו קווי הגנה ומצודות, ה' מוכניות את מצודות מלכי יהודה. אולם עם שקיעת הממלכה הביזנטית, יורשת רומא, הפך האיזור לשממה לזרזות רבים ורק הבדואים הנודדים ישבו בו.

מהו הנגב?
מתוך כל עשרה דונמים של אדמת יש"ר — ששה נמצאים בנגב, מכל עשרים איש — רק אחד חי בנגב.

היכן הוא הנגב?
נקח אתנו כלי מודד לגשם ונרד דרומה. במקום שיורדים יותר מ-200 מילימטרים גשם לשנה — הרי זו ארץ הצפון, במקום שיורדים פחות מ-200 מילימטרים — נגב.

כיצד נראה אותו?
ד"ר גלסון גליק, חוקר מפורסם של האיוור, כותב: "והי ארץ נגודים הריפים, פוריות מפתיחה מכאן וצחיחות גמורה מכאן. פה פרחים ענפים ושם שיחי פרא מגדלי קוצים דוקרנים. גשמים היורדים בה בנדיק ובורות הזוררים בה לאין שיעור. עו בה חייבש וכבד הטל. ארץ שגדול בה החורב ביום ועזה הקרה בלילה. שפע מתמיד מכאן דלות תירה מכאן. מישורים נוחים לעיבוד, רמות נישאות ומבוקעות, ביתר"ן נים עמוקים ואפיקי'נחל יבשים לאין ספור המשמשים לעתים רחוקות פלג'מים שוטפים. ארץ שטעמה עז, אפקיה רחבים, מרחביה פרוצים — ארץ הנגב שלפנים הופיע אלוה בתחומיה ובימינו יושבים בה חלוצים עזי אמונה וגדולי מעש המבקשים לתקוע מחדש יתד באדמתה".

לפני 500 שנה
אנו נספר כאן על חלק מהנגב — הר'הנגב. דרומה לבאר'שבע נמצאו מערות בהם היו אנשים לפני כחמשת אלפים שנה. הארכיאולוגים אומרים, כי הם התפרנסו מעבודת האדמה, ארגו דברי לבוש וחישלו כלי נחושת.

לפני כארבעת אלפים שנה נדדו שבטים שמיים מאר'ס'נהרים מערבה וחלקם התישב בנגב. ביניהם היו גם האבות. ספר בראשית מספר לנו הרבה על נדודי האבות באיזור זה: "ויסע אברהם ארצה הנגב וישב בין קדש ושור". קדש — היא קדש'ברנע, דרומה לנו, מעבר לגבול. קדש ברנע זו שימשה מרכז חשוב לבני ישראל בזמן יציאת מצרים וממנה נשלחו שנים עשר המרגלים לרגל את הארץ — ואם נעצום את עינינו נראה אותם בדמינאנו עוברים באיזור זה במסע לילה ובאים עד חבורן.

לאחר כיבוש הארץ בידי יהושע היה איזור זה גבול שמעון, כאן ישב גם אויבו הגדול של ישראל — עמלק ובאחד המקר מות בין באר'שבע ולימנה ערך המלך שאלו את מלחמתו עליהם. דוד הוא המלך אשר כבש את האיזור ובנו שלמה הקים כאן מצודות רבות, כדי להגן על גבולה הדרומי של ממלכתו ו